Ч. 64 Пятниця 20 марта (1 цвѣтня) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмінїстрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францішканьска ч. 10, двери 10.

Письма приймають ся лишь франкованї.

Рекламаціи неопечатанї вôльнї вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвской“.

Передплата у Львовѣ въ Адмінїстраціи „Газеты Львôвской“ и въ ц. к. Старостахъ на провінціи: на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к. на пôвъ року 1 зр. 20 к. на четвертъ року — 60 к. мѣсячно . . — 20 к. Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою: на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к. на пôвъ року 2 зр. 70 к. на четвертъ року 1 зр. 35 к. мѣсячно . . — 45 к. Поодиноке число 3 к.

Справы краєвї.

(Нарады анкеты для реформы ординацїѣ громадской выборчои для 30 бôльшихъ мѣстъ.) Дня 27 и 28 с. м. вôдбули ся въ будынку соймовôмъ засѣданя анкеты, скликанои Выдѣломъ краєвымъ въ справѣ реформы ординацїѣ выборчои для 30 бôльшихъ мѣстъ, для котрыхъ въ р. 1891 выдано громадскій законъ.

Нарады анкеты вôдбували ся пôдъ проводомъ члена Выдѣлу краєвого дра Йосифа Верещиньского, а участь брали въ нихъ пп. радникъ Двора ґр. Волод. Лось, Теофіль Мандычевскій, дръ Филипъ Фрухтманъ, дръ Тадей Пілятъ, Юлій Прокопчицъ, Йосифъ Михальчевскій, Евґеній Пѣрожиньскій, а секретаремъ бувъ Вас. Квятковскій.

Предметомъ до нарадъ служили анкетѣ: проєктъ змѣны ординацїѣ выборчои, выготовленый дромъ Фр. Пєкосиньскимъ, и матеріялы оброблєнї краєвымъ бюромъ статистичнымъ, обôймаючи обшаръ, забудованя и населенє бôльшихъ мѣстъ у Галичинѣ.

Надъ поодинокими параґрафами велася дискусія и вкôнци рѣшила анкета слѣдуючій змѣны въ громадскôй ординацїи выборчôй для 30 бôльшихъ мѣстъ:

Внесенє п. Михальчевского, щобы признати право бути выбиранымъ также вôдповѣдаючимъ редакторамъ часописей змѣсту полїтичного и научного — не удержало ся, бо сказано, що тї, що пôдписують часопись яко редакторы, не все справдѣ ведуть се письмо. Натомѣсть рѣшила анкета признати право бути выбранымъ технікамъ, котрї на однôй зъ высшихъ шкôлъ технїчныхъ зложили дипльомовый испытъ, або державнї испыты зъ добрымъ успѣхомъ; вкôнци кандидатамъ потаріяльнымъ, що мають всѣ условя до одержаня посады, приписанї закономъ. Дальше право бути выбранымъ маєї признати ся й урядникамъ повѣта та громады. Вôдъ права выбирати и бути выбранымъ вылучено также тыхъ, що зъ причины зловчинку остають правосильно пôдъ слѣдствомъ, а то на такъ довго, якъ довго слѣдство потреває. Ту постанову треба було змѣнити зъ причины пôзнѣйшого выданя новелѣ до кодексу карного зъ дня 15 падолиста 1867.

Въ уступѣ про выконуванє права выбору постановлено засаду, що женщины можуть голосувати повномочниками, а жѣнку, що жиє зъ мужемъ, заступити може мужь. Та змѣна має на цѣли дати змогу жѣнцѣ заступити ся повномочникомъ.

Кождый маючій право може голосувати у власнôмъ имени лишь оденъ разъ, хочь бы єму право голосованя прислугувало зъ рôжныхъ титулôвъ.

Повномочникъ може заступати лишь одного управненого, натомѣсть правный заступникъ може заступати и кôлька особъ, пôдлягаючихъ єго заступству.

Право бути выбранымъ до рады громадскои мають мати, не якъ доси тї, що 24 роки житя скôнчили, але 30 лѣтъ, и мусять мати самї право выбираня и мешкати въ громадѣ.

До вынимкôвъ, що становлять неможливôсть выбору, зачислила анкета также людей, що суть у правныхъ вôдносинахъ зъ громадою, якъ пôдприимцѣ, доставники або арендаторы, а то доси, доки тї вôдносины тревають и доки остаточно не будуть полагоджені рахунки, що зъ того выходять.

Вôдъ права бути выбиранымъ мае ся вылучити й тыхъ людей, що попались у слѣдство судове за переступство або переступство зроблене зъ лакомства, або за котрый проступокъ зъ §§. 501, 504, (511), 512, 515, 516 зак. кар., або коли буде оголошеный конкурсъ до ихъ маєтку на часъ, доки треває поступованє карне або крідальнє.

Въ роздѣлѣ о приготованю до выборôвъ ухвалила анкета ввести постанову, щобы списъ членôвъ громады, управненыхъ до выборôвъ, все удержувано и доповнювано при маґістратѣ. Речинець до внесеня рекламацій противъ такъ доповнюваному списови має маґістратъ оголошувати що року.

Коло имени и прôзвища кождого управненого треба докладно выписати причины, на котрыхъ опирає ся єго право голосованя.

Вôдповѣдно до статута, громадскій законъ выборчій позваляє евентуально утворити и два круги выборчї. Однакъ анкета рѣшила утворенє трехъ кругôвъ выборчихъ. Подѣлъ на круги оставлено безъ змѣны, лише зъ тою поправкою, що тї выборцѣ зъ титулу личнои кваліфікацїѣ, котрї були доси зачисльованї до третого круга (кола), теперъ мають ся зачисляти до другого круга.

Слѣдуюче засѣданє анкеты вôдбуває ся нинѣ, въ пятницю.

Конференція директорôвъ шкôлъ середныхъ.

(Дальше).

Предметомъ нарадъ другого засѣданя була справа науки реалїѣвъ въ низшôй ґімназіи на

---

5)

Звычай и мода.

(Дальше).

Пôдъ конецъ вôсємнацятого столѣтя були карты візитнї дуже ориґінальнї; кожда мала свой характеръ пôсля того, хто єѣ дававъ робити. Въ збôрцѣ візитныхъ картъ Піожея въ Парижи, знаходять ся зъ тои поры дуже цѣкавї примѣрники. На однôй зъ нихъ представляє ся вдова по якôмсь ґенералѣ яко богиня Артемісъ, що стоить коло памятника свого мужа, украшеного мечемъ, шеломомъ и щитомъ; на иншôй картѣ якогось Вертенштайна, котрый, видко, волочивъ ся по цѣлôмъ свѣтѣ, бачимо, якъ вôнъ на якихсь розвалинахъ довбає своє прôзвище Вертенштайнъ. Дамы, якъ н. пр. ґрафиня Вурбелова, прикрашували свои карты візитнї голубами, цвѣтами и божками любови. На картахъ людей веселыхъ и люблячихъ жарты видко успособленє ихъ властителѣвъ. На картѣ Фр. Касановы н. пр. намальованый оселъ, которого задъ вкрытый якоюсь матеріею, а на на нѣй выписане имя властителя; Швайцаръ Фішеръ (рыбакъ), давъ выписати своє имя надъ хорошимъ образкомъ, представляючимъ рыбака, котрый якъ разъ вытягає удкою рыбу зъ воды.

Рôкъ 1789, котрый зробивъ великій переворотъ у Франціи, не лишивъ и візитныхъ картъ безъ змѣны; зъ заведенємъ републики щезли зъ нихъ всѣлякї голубы, аморки, горѣючї серця и т. д., а білеты зъ тои поры вôдзначували ся правдивою републиканьскою простотою. Зъ давнѣйшихъ слугъ королевскихъ поробились разъ володарѣ Францїѣ, котрї имена свои на візитныхъ картахъ окружали лавровымъ вѣнцемъ. Ажъ за Наполеона I. появили ся знову украшуванї карты: надъ именемъ уносивъ ся цѣсарскій орелъ, а коло прапорôвъ и военныхъ трофеѣвъ грали ся дѣти. Карты візитнї зъ 1814 р. представляють вѣнцѣ зъ фіялокъ и лилій, коло нихъ лѣтають пчолы, а тутъ и тамъ пôднимає ся повный цвѣтъ, на котрôмъ видко голову Наполеона, Людвика XVI, або Маріѣ Антоанеты — була то мала демонстрація полїтична. Того рода карты щезли однакъ скоро.

Нинѣшнї карты візитнї суть дуже простї, безъ всякихъ прикрасъ: кусень чотирогранного паперу, а по серединѣ выписане чорною краскою имя и прôзвище. Рѣдко лишь хто, особливо люде зъ аристократіѣ, кажуть собѣ ще въ горѣ надъ именемъ робити гербъ або яку корону. Частѣйше вже буває, що пôдъ именемъ пôдписує ся станъ и званє властителя, н. пр.: „Н. Н. ц. к. капітанъ“. Въ сѣмдесяти рокахъ бувъ звычай робити карты візитнї зъ кольорового паперу, на котрыхъ якій каліґрафъ выписувавъ имя: того рода карты були всѣлякои краски, а вôдповѣдно до краски паперу добиралась и краска пôдпису. Були н. пр. жалобнї білеты зъ чорного паперу, а на нихъ було выписане имя бѣлою краскою. Теперь роблять ся білеты звычайно зъ грубого бѣлого паперу, а товариска форма вымагає вôдъ нихъ лишь вôдповѣднои величины. Мужчины зъ аристократіѣ любують ся въ картахъ візитныхъ великого формату, дамы волять малый форматъ. Купцѣ и промысловцѣ кажуть собѣ робити также великї білеты, а въ сподѣ додають ще дуже дрôбненькимъ, ледви слѣднымъ письмомъ свою адресу. Дуже маленькихъ, ледви на два пальцѣ широкихъ картъ уживають особы, котрымъ ходить о то, щобы ихъ карту можна легко де небудь укрыти передъ очами, слѣдячими за особою, котру мають неразъ може и въ справедливôмъ пôдозрѣню.

Бувають ще візитнї карты зъ полїтичнымъ и національнымъ значѣнємъ. Въ сѣмъ напрямѣ може Чехи найбôльше придумали дещо цѣкавого. Они мають н. пр. візитнї карты, на котрыхъ стоить выписано: „Говорѣть по чески“. Майже кожде товариство ческе має свои окремї візитнї карты, а дохôдъ зъ нихъ єсть призначеный на запомогу дотычныхъ товариствъ. Єсть то рôдъ народного податку, котрый каждый може легко заплатити и охотно єго платить.

Наконець треба тутъ ще хочь коротенько згадати про характеристичный звычай розмовы за помочею візитныхъ картъ, скоро не хоче ся на нихъ писати. Форма того звычаю не всюды однакова, а впрочôмъ може бути й умысно умовлена, пôсля того, якъ кому потреба. Загально принятымъ звычаємъ єсть заломлювати правый рôгъ візитнои карты вôдъ долу, коли прийде ся до кого и незастане ся єго

пôдставѣ послѣдного розпорядженя міністеріяльного.

О науцѣ ґеоґрафіѣ здавали справу директоры дръ К. Бепоні и Е. Вольфъ.

Справоздавцѣ описали змѣны въ дотеперѣшнôмъ способѣ науки, зъ причины новелѣ до инструкціѣ зъ року 1884 и подали способы, що можуть послужити до выконаня тыхъ розпоряджень.

Основна и навчаюча дискусія показала, що для докладного выконаня новои инструкціѣ треба пôсля тоижъ инструкціѣ найважнѣйшу частину науки ґеоґрафіѣ перенести до першои клясы и поручати ту науку по змозѣ лишь рутинованымъ учителямъ.

Треба поясняти та обговорювати инструкцію на фаховыхъ конференціяхъ. Треба по змозѣ вôдбувати науку поглядову на вôльнôмъ воздусѣ пôсля пляну уложеного зъ горы, а вôдповѣдаючого даній мѣсцевости и околици. Треба старати ся о якъ найбôльше помôчныхъ спредствъ до науки ґеоґрафіѣ и заложити окремый збôръ ихъ. Треба змагати до того, щобы учитель по змозѣ предмету навчивъ у школѣ, а книжка повинна служити лишь до повтореня и для порядкованя матеріялу. Матеріялъ науковый треба повтаряти якъ найчастѣйше, щобы оставъ ся въ памяти учениковъ; а вкôнци пôсля инструкціѣ треба помагати собѣ рисункомъ ґеоґрафічнымъ при науцѣ ґеоґрафіѣ у школѣ.

Зъ порядку денного слѣдували рефераты дир. С. Пйонткевича и дра Гната Петеленца о науцѣ математики, физики и историіи природнои пôсля найновѣйшого розпорядженя міністеріяльного. Справоздавцѣ подали такожь головнѣй думки того розпорядженя, о скôлько оно вôдносить ся до науки згаданыхъ предметôвъ и подали спосôбъ поступованя при удѣлюваню науки та средства, що можуть послужити до выконаня того розпорядженя.

По переведеню дискусіѣ зборы высказали таку думку: Науку ґеометріѣ въ I клясѣ треба оперти на поправнôмъ рисунку, а систематичну науку альґебры въ низшихъ клясахъ опустити. Для учениковъ I и II клясы пôдручникъ аритметики непотрѣбный: выстарчить книжка безъ дефініцій, що мѣстить збôръ задачь уложеныхъ методично. Наука физики въ низшихъ клясахъ мае ся вôдбувати на дослѣдахъ и въ тôй цѣли треба кабінетъ физики заосмотрити передовсѣмъ въ приряды потрѣбнѣ до науки въ низшôй ґимназіи. Пôдручникъ натуральнои историѣ повинсиъ мѣстити тôлько матеріялу, кôлько приписують инструкціѣ, а вкôнци: пунктъ тяжкости науки мае бути въ школѣ.

(Дальше буде.)

Перегляд политичный.

Зачувати, що Є. Вел. Цѣсарь мае ажь въ осени выѣхати зъ цѣлымъ дворомъ на Угорщину, а то при нагодѣ осѣнныхъ маневрôвъ.

Зъ причины напастей Nordd. Allg. Ztg. на Францію и вѣстей зъ Галичины о выбуху холеры упали курсы на вѣденьскôй биржи.

Міністерство Рібота упало вчера зовсѣмъ несподѣвано. Причиною того було, що сенатъ французскій вôдкинувъ цѣлый рядъ позицій буджетовыхъ, ухваленыхъ палатою пословъ. Въ палатѣ пословъ вносивъ пос. Льокроа, щобы вôдкинути всѣ поправки, пороблені сенатомъ и мимо того, що міністеръ боронивъ тыхъ поправокъ, палата вôдкинула ихъ, а крôмъ того противъ волѣ правительства вставила въ буджетъ на 1893 р. дохôдъ зъ податку вôдъ напиткôвъ. При голосованю позôстало правительство въ меншости о 5 голосôвъ, а тогды цѣлый кабінетъ подавъ ся до димісіѣ.

Зъ Мадриду доносять, що испаньскѣ анархісты орґанізують въ Катальоніи велику ворохобню. Въ цѣлôй провінціи скрѣплено залогу войскову и арештовано богато людей.

Въ Лондонѣ розойшла ся чутка, що выкрыто заговôръ на князя Уельского. Заговôрники мали выконати замахъ на князя въ Новôмъ Иорку, коли вôнъ буде ѣхати на выставу до Чікаґо.

Російскѣ ґазеты доносять, що Анґлійцѣ за згодою Хіны заняли провінцію Кавджутъ положену на полудни Паміру. Черезъ Кавджутъ можуть Анґлійцѣ помагати Хинцямъ и Афґанамъ въ Ваханѣ и посылати ихъ оружіэ та иншѣ предметы.

Новинки.

Львôвъ дня 31 марта.

— **Новѣ грошѣ.** Вѣденьска монетарня выбила вже 20 міліонôвъ штукъ одно- и дво-коронъ. Емісія сихъ новыхъ грошей мае розпочатись вже завтра 1 цвѣтня. Рôвночасно державнѣ касы будуть задержувати всѣ мѣдянѣ монеты, якѣ до нихъ вплынуть.

— **Трамвай електричный у Львовѣ.** Коли товариство трамваеве у Львовѣ довѣдало ся, що мѣсто мае намѣръ будувати електричный трамвай, котрый въ кôлькохъ мѣсяцяхъ перетинавъ бы теперѣшный трамвай кôнный, выслало до рады письмо, въ котрôмъ сказало, що пôсля контракту товариства зъ громадою мѣста Львова дня 2 лютого 1879 р. мае оно выключне право на будову всѣхъ иншихъ зелѣзниць въ мѣстѣ, безъ огляду на се, якою силою будуть они порушуванѣ. Вкôнци каже товариство, що уважае сю справу спôрною, а спôръ сей мае рѣшити мировый судъ. Рада мѣска вôддала се письмо до розгляду комісіи правничôй, котра по нарадахъ прийшла до пересвѣдченя, що протестъ дирекціѣ трамваевои цѣлкомъ безосновный, однако тому що протестъ трамваю може опôзнити концесію на будову трамваю електричного, длятого порѣшено взяти справу пôдъ судъ мировый. На судью мирового рѣшило мѣсто запросити ґр. Стан. Баденього. Товариство трамваеве мае вызначити зô своеи стороны такого-жь судью найпôзнѣйше до 30 днѣвъ.

— **Новый ґенеральный консуль Сполученыхъ Державъ у Вѣдни Макс. Джюдъ**, есть галицкимъ жидомъ. Уродивъ ся въ Тенчинку и ходивъ до ґімназіи въ Краковѣ. Будучи молодымъ хлопцемъ вывандрувавъ до Америки, де доробивъ ся значного маетку.

— **Холера.** Въ Залучу надъ Збручемъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ проявили ся дня 26 с. м. три выпадки холеры, зъ котрыхъ два скôнчили ся того самого дня смертію, третій же недужій подужавъ. Вôдъ того часу т. е. вôдъ чотирохъ днѣвъ не було вже анѣ одного выпадку занедужаня. Правительство краеве предприняло въ Залучу заразъ всякѣ мѣры осторожности; на мѣсци перебувае вже вôдъ трохъ мѣсяцѣвъ лѣкарь, высланый туды правительствомъ а сими днями выслано туды комісаря староства. Въ виду того есть выключена обава, щобы спорадичнѣ тѣ выпадки могли прибрати ширшѣ розмѣры. Справедливо пише въ сѣй справѣ Fremdenblatt що „краеве Правительство зарядило сейчасъ всякѣ средства въ цѣли вôдокромленя Залуча и можна сподѣвати ся, що удасть ся здержати дальше розширене холеры, тымъ бôльше, що власти галицкѣ надзвычайныхъ доказали рѣчей въ борбѣ зъ холерою минувшого року“. Подôбнѣ средства осторожности заряджено такожь въ Кудринцяхъ, селѣ коло Залуча, де були такожь два выпадки холеры, але щасливо проминули.

— **Три спôльники**, оденъ не лучшій вôдъ другого, бо всѣ три злодѣѣ, постановили розбити минувшого року въ жовтни пропінаційну касу въ Чесановѣ. Були то Аронъ Друкеръ, Лейба Шимоновичь (котрый звавъ ся ще й инакше) и Пінкасъ Гольцманъ зъ Кристинополя. Всѣ они зазнали вже у своимъ житю, якъ то жие ся въ криміналѣ, а зъ другои стороны пересвѣдчили ся, що чеснымъ способомъ не легко можна дôйти до гроша. А въ Чесановѣ каса пропінаційна чей не пуста — по-

---

дома; значить то нѣбы: бувъ и не заставъ, хотѣвъ бы побачитись зъ тобою. Дехто заломлює кусникъ цѣлои карты зъ правого боку впоперекъ, значить то нѣбы: „Бувъ и не заставъ; прийди ты до мене“. Въ декотрыхъ сторонахъ есть звычай, що вызываючій себе на поединокъ, заломлюють два противнѣ роги карты и посылають ихъ собѣ; першій, що посылае, вызывае, а другій приймае вызване и вôдповѣдае тымъ способомъ. Такъ отже чотиры роги візитнои карты дають навѣть спосôбъ до тайнои розмовы, не кождому зрозумѣлои — звычай товариескій, въ декотрыхъ кругахъ дуже важный, на котрôмъ треба добре знати ся, коли хоче ся мати претенсію до „добре выхованого“ чоловѣка.

III.

Чого то звычай не чѣпае ся! Все, що лишь стоить въ якôй звязи зъ житемъ чоловѣка, а чимъ вôнъ може довôльно розпоряджати и на свôй ладъ порядкувати, мусить пôддати ся звычаеви, хочь бы то було щось такого, що не дасть ся вхопити въ руки и лишь розумомъ поняти якъ н. пр. часъ. Отъ це недавно перебували мы борбу противъ давного нашого звычаю численя часу и показало ся, що звычай побѣдивъ. Теоретично мы перекопанѣ, що заведене середно-европейского часу було бы добре, але нашъ звычай не може зъ тымъ погодити ся и мы остаемось при давнôмъ. Але чи люде вôдъ самого початку свѣта числили такъ само часъ, якъ мы теперь его числимо? Дежь тамъ. Спосôбъ численя бувъ у всѣякихъ добахъ всѣлякій, а якъ разъ той спосôбъ, котрый бувъ найгôршій, державъ ся найдовше, бо люде привыкли були до него найбôльше и годѣ було его вôдъ разу змѣнити.

Давными часами дѣливъ ся день на 24 годинъ, котрѣ числили ся вôдъ пôвночи до пôвночи. Однакожь годины тѣ не були однаковѣ, лишь пôсля поры року всѣляко довгѣ. День числивъ ся вôдъ всходу до заходу сонця по дванацять годинъ, а такъ само по дванацять годинъ и нôчь. Колижь лѣтомъ бувае день довгій а нôчь коротка, то зовсѣмъ природно деннѣ годины мусѣли бути довшѣ а нôчнѣ коротшѣ. Въ мѣру того якъ день ставъ коротшій а нôчь довша, то й годины деннѣ були коротшѣ а нôчнѣ довшѣ. Лишь два разы до року були всѣ 24 годины однаково довгѣ, а то весною и въ осени въ тôй порѣ, коли день и нôчь бувають однаково довгѣ. Люде числили собѣ годины пôсля сонця або якъ хто мôгъ. Въ середныхъ вѣкахъ обчисляли годины черцѣ по монастыряхъ. Они або уставляли собѣ сонѣчнѣ годинники або обраховували часъ въ ночи пôсля звѣздъ, пôсля того, кôлько вôдспѣвали псальмôвъ, кôлько прочитали картокъ церковныхъ книгъ, кôлько згорѣло оливы въ лямпѣ и т. д. Вôдъ коли настали були свѣчки, то обчислювано часъ пôсля свѣчокъ. Були такѣ свѣчки, котрѣ въ часѣ зимовыхъ ночей горѣли черезъ чотиры годины; длятого то коли було сказати: „за три свѣчки часу“, значило то само, що цѣлу нôчь. Подôбно ще й нинѣ мѣрить нашъ селянинъ часъ „хлопомъ“ и каже: сонце стоить въ „пôвтора хлопа“ або „въ два хлопы“.

Сей звычай и спосôбъ обчисляти часъ змѣнивъ ся ажь тогды, коли придумано чи радше улѣпшено воднѣ и пѣсковѣ годинники, звѣстнѣ вже въ глубокôй старинѣ. Найлѣпшѣ воднѣ годинники походили зô всходу, де ихъ выробляли Арабы. Гарунъ-аль-Рашідъ приславъ бувъ такій годинникъ въ дарунку цѣсареви Королеви великому. Того рода годинники були такъ зроблені, що вода або пѣсокъ спадали въ нихъ вôдповѣдно до поры року въ 12 однаковыхъ годинахъ; ихъ можна було такъ наставляти, що вода або пѣсокъ въ 12 довшихъ годинахъ дня спадали поволѣйше а въ 12 коротшихъ годинахъ ночи трохи скорше. На посудинѣ, въ котрôй була вода або пѣсокъ, були пороблені значки, а по нихъ можна було пôзнати, кôлько годинъ минуло.

Найштучнѣйшій годинникъ водный мавъ видъ круглавого стовпа положеного на чотирогранной пôдставѣ. Въ однôмъ розѣ той пôдставы стоявъ ангелъ, котрый показувавъ лѣсочкою на лініѣ, пороблені на стовпѣ. Лініѣ тѣ ишли доокола стовпа и творили на нѣмъ нѣбы колеса, та роздѣляли его на 24 частей. Якъ бы було прôрѣзати той стовпъ на такôй лініи, то можнабъ було побачити, що той прôрѣзъ бувъ на однôмъ кôнци ширшій на другôмъ вузшій; ширшій конецъ показувавъ годины дня, а вузшій — годины ночи або противно, пôсля того чи то було лѣтомъ, чи зимою. Ангелъ, що стоявъ на однôмъ розѣ пôдставы, бувъ поставленый на стовпику, котрый тогды, коли ангелъ показувавъ лѣсочкою на найнизшу лінію на стовпѣ бувъ схованый въ пôдставѣ,

мѣркували собѣ спôльники и хочь то зайшовъ уже шабасъ въ дня 20 на 21 жовтня минувшого року, то они таки въ ночи розбили муръ до пропінаціѣ, забрали зô скринки 316 зр., срѣбну чарку и годинникъ — тай зъ тою добычею пошли впередъ до коновода Штальмайстра а вôдтакъ до Олешичь до певця Ґельбера и въ него заночували. Рано раненько поѣхали до Ярослава. По дорозѣ попасали въ одноѝ корчмѣ. И треба було нещастя, що въ тоѝ корчмѣ зловили ихъ жандармы. Та кобы то тôлько зловили, подивились на Арона, Лейбу и Пінкаса тай пустили ихъ утѣкати, хочь бы й до Америки, а то нѣ, взяли ихъ и вôддали до львôвского суду. А львôвскій судъ пересвѣдчившись о ихъ талантѣ до злодѣйства, засудивъ Друкера, Штальмайстра и Шимоновича, кождого на 6 лѣтъ, а Гольцмана на 2 роки тяжкои вязницѣ. Ґельбера увôльнили.

— **Суперникъ Дового.** После найновѣйшихъ вѣстей зъ Мангайму найшовъ ся въ тамошноѝ фабрицѣ матеріяловъ волокнистыхъ небезпечный суперникъ для Дового въ особѣ урядника Райндля. Сей урядникъ мавъ вынайти подôбну матерію якъ Дове, але о много лекшу. Оногды мали вôдбувати ся пробы стрѣляня до сего найновѣйшого уніформу.

— **Столѣтне пиво.** Въ Буртонъ надъ Трентою въ Англіи, мѣстѣ славнôмъ зъ выроблюваня пива званого „але“ знайдено въ бровари Ворсінґтона пива въ фляшкахъ походяче ще зъ 1798 р. Хемічна розбôрка того пива показала, що оно въ своѣмъ складѣ лишь дуже незначно змѣнило ся. Пиво се вôдзначало ся незвычайно милымъ запахомъ подôбнымъ до вина Мадейры але властивый характеръ пива стратило було вже зовсѣмъ.

— **Пригода зъ бальономъ.** Вô второкъ сего тыждня пущено въ Берлинѣ бальонъ „Гумбольдтъ“ призначеный до науковыхъ розслѣдôвъ у воздусѣ. О пôвъ до десятои рано стоявъ вже бальонъ готовый до дороги. Поручникъ Ґросъ мавъ обняти провôдъ бальона, а дръ Зірінґъ и Берзонъ мали робити розслѣды научни. Приряды научни були вже въ човенци, воздушни плавцѣ вселили вже до него и бальонъ пущено. Але ледви вôнъ поднявъ ся на метеръ, коли Ґросъ крикнувъ: „Держѣть бальонъ, бо потягне и шопу за собою!“ Бальонъ здержали, вôдчепили вôдъ шопы и пустили знову. Теперь поднявъ ся бальонъ просто якъ свѣчка въ гору. Наразъ вхопивъ его зъ боку горѣшный вѣтеръ, вдаривъ нимъ объ фабричаный коминъ фізикально технічного института, пôднявъ знову въ гору а вôдтакъ всадивъ нимъ на коминъ зъ такою силою, що човенце вдаривши объ муръ ажь затрясло коминомъ а громовзвôдъ розпоровъ бальонъ. Тôй сценѣ приглядало ся до 60 особъ, котри пôдняли страшный крикъ, кôлька женщинъ зомлѣло зô страху. Понеслись голосы: „Спускайтесь на землю, бо бальонъ роздертый!“ Але Ґросъ не услухавъ того, липь ставъ чимъ борше выкидати зъ човенця балястъ. Пѣсокъ посыпавъ ся на землю якъ дощь, а бальонъ пôднѣсъ ся въ гору и полетѣвъ. Два днѣ не було нѣчого чувати про смѣлыхъ воздухоплавцѣвъ и всѣ вже думали, що они загинули, ажь въ середу наспѣла вѣсть, що бальонъ по 9 годинахъ дороги спустивъ ся щасливо на землю коло Аннеберґъ въ горахъ ческихъ Рудавахъ.

— **Смерть вôдъ смѣху.** Берлиньска Tagl. Rundschau доносить, що одна зъ покоѣвокъ лондоньского дому божевôльныхъ засмѣяла ся минувшого тыждня на смерть. Хтось оповѣдавъ ѣй щось дуже смѣшного а она почала смѣяти ся спазматично и смѣяла ся доти, доки ажь не згинула. Смерть наступила наслѣдкомъ великого наплыву крови до серця. Нещаслива силувала ся зъ разу здержати ся вôдъ смѣху и пôдъ вплывомъ того змаганя серце ѣѣ переповнене кровію перестало нагло быти.

Штука, наука и література.

— „Зорѣ“ ч. 6 мѣстить: конець оповѣданя Н. Кобриньскои „Ядзя и Катруся“; оповѣданє В. Чайченка „Панько“; Днѣпровои Чайки „Славному Кобзареви Украины Миколѣ Лисенкови“; дальше поезіѣ Климентіи Попович Боярскои „Що стоить бôльше?“, А. Школиченка „Малюнки житя“, Павла Граба „Козакови“ и А. Галки „До Кобзаря“. Потôмъ иде продовженє оповѣданя Данила Мордовця „Пôдъ небомъ Украины“; Ст. Руданьского „Нови поетични творы“; критична студія О. Колессы „Юрій Коссованъ“ (Гординьскій de Федьковичь); оповѣстки и критични замѣтки; вôдтакъ Хв Вовка „Украина на выставѣ жѣночôй въ Парижи“; Записки, вѣстки и замѣтки (Памятникъ Т. Шевченка у Львовѣ и Споминки Зосима Недоборовского про Шевченка) и початокъ біоґрафіи покôйного дра Юл. Целевича. Въ вôддѣлѣ информаційнôмъ про житє наукове, штуку и музику и про рухъ товариствъ зôбрани цѣнни и основни вѣдомости. Навпослѣдъ идуть посмертни оповѣстки про Василя Карачевского Вовка и про Андрія Микол. Максимовича украиньского артиста, та бібліоґрафія. Се число „Зорѣ“ прикрашене портретомъ пок. дра Целевича и грамотою для М. Лисенка, котру доручивъ „Львôвскій Боянъ“ першому композиторови украиньскому, зъ нагоды 25 лѣтнои працѣ на поли народнои музики. Россійско-украиньскій Словарь, яко додатокъ „Зорѣ“, обнимає слова вôдъ: „Величіе“ до Внимательный“ (стор. 69—84).

— **Товариство „Просвѣта“** выдало сими днями 154-ту книжочку зъ загального числа выдавництвъ а 3-тю за 1893-ій рôкъ (за мѣсяць мартъ) пôдъ заг. „Про польови пошкоды“ — написавъ дръ Кость Левицкій. (Сторôнъ 24, цѣна 6 кр.) Въ книжочцѣ авторъ пояснивъ популярно законъ краєвый о охоронѣ власности польовои зъ 17 липня 1876. В. з. кр. ч. 29. Потреба такои книжочки почувалась вôдъ давна и многи члены „Просвѣты“ домагались выданя ѣѣ.

Всячина.

Дики люде. Найдавнѣйши люде, такъ звани дикарѣ, щезають зъ лиця землѣ. На далекôй пôвночи вымирають племена ескимосôвъ. Пôвночно-американьски индійцѣ такожь щезають. Въ Бразиліи тому кôлька лѣтъ начислили ще около 600.000 индійцѣвъ, а теперь осталось зъ нихъ всього 200.000. Караибы и други мешканцѣ Антильскихъ островôвъ и Полудневои Америки або аже вымерли, або вымирають теперь. Маленьки народы, розсѣяни на островахъ Полінезіѣ, щезають такожь. И такъ въ Новôй Зеляндіи нарахували ще въ 1849 роцѣ 109.000 тубильцѣвъ, а въ 1878 лишь 42.000. На Сендвичскихъ островахъ неселенє втроє зменшилось за часъ вôдъ р. 1832 до 1880. Въ Австраліи майже не оставъ ся нѣхто зъ давного населеня. Племя тасманцѣвъ щезло до тла за часъ вôдъ року 1804 до 1877, Огнеземлянє, бушмены, готентоты, веддахи, минкопійцѣ и други племена Индонезіѣ, айносы на Сахалинѣ, алевты и и. — всѣ засуджени на загибѣль безъ слѣду. Останки ихъ въ нашихъ очахъ идуть у могилу, а наслѣдникôвъ не лишають.

Подорожни и рôжни вчени кажуть, що давни расы людей вымирають зъ причины европейцѣвъ, котрыхъ вплывъ на нихъ дуже погубный. Цивілізація добра лише для тыхъ, що ѣѣ выдумали (дехто и въ тôмъ сумнѣває ся): а для дикихъ людей она справдѣшна отруя. Просвѣта забиває индійцѣвъ, папуасôвъ, маорисôвъ и прочихъ дѣтей природы. Они тають и щезають вôдъ просвѣты, культуры, якъ снѣгъ вôдъ промѣнѣвъ сонця. Тôй погубный вплывъ цивілізаціѣ на давни расы такій певный, що вже и поставили учени таке правило: коли низша раса людей зôйде ся зъ высшою, то конче мусить згинути. На тôй пôдставѣ декотри вчени кажуть, що европейцѣ не повинни ширити свою культуру въ дикихъ сторонахъ. Лебонъ каже навѣть, що въ наши часы европейска цивілізація не принесе нѣякого хôсна чужимъ народамъ. Въ Африцѣ по его думцѣ повинни ширити свою просвѣту луше арабы длятого, що они сами недалеко утекли вôдъ дикихъ людей. Але ти арабы вороги муринôвъ, и такъ бѣдный чорный нарôдъ, очевидно, засудженый на загибѣль.

— **Жидôвски дотепы.** Кажуть, що жиды не знають жартôвъ и смѣхôвъ. А то неправда, якъ доказує великій рабінъ лондоньскій въ однôй часописи. И вôнъ розповѣдає мѣжь иншимъ таку дотепну казку: „Разъ римскій цѣсарь Гадріянъ сперечавъ ся зъ жидомъ Гамаліеломъ о реліґію, высмѣвавъ біблію и спытавъ: — „Чомужь вы, жиды, робите свого Бога злодѣемъ? Тажь вы кажете, що якъ Адамъ заснувъ, то Богъ укравъ ему ребро“. На то приходить донька рабіна до цѣсаря и каже: „Найяснѣйшій Пане! Возьми насъ въ опѣку; нинѣ въ ночи бувъ у насъ злодѣй и вкравъ намъ срѣбну фляшку“. — „То я его покараю!“ — цѣсарь вôдповѣдає. — „Але на ѣѣ мѣсци лишивъ золоту фляшку“. — „Коли такъ, то то дуже милый злодѣй — каже Гадріянъ — я не гнѣвавъ бы ся, коли бы таки злодѣѣ и що дня до мене заходили“. — На то жидôвочка почервонѣла и усмѣхнулась: „Такимъ то — каже — злодѣемъ есть и Творецъ. Забравъ Адамови ребро, але за те давъ ему розкôшну жѣночку....“ — Або отъ ще якій дотепъ розповѣдає лондоньскій рабінъ: На однôмъ урядовôмъ обѣдѣ сидѣвъ рабінъ коло латиньского пралата. На стôлъ подали свиньску печеню. Священикъ зôтхнувъ и пытає ся сусѣда: „Коли то я буду мати таке щастє, що буду васъ гостити сею смачною стравою?“ А рабінъ поклонивъ ся чемно и вôдповѣвъ латиньскому священикови: „То буде певно ажь на вѣнчаню вашои всечестности“.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Станъ воздуха** за минувшу добу числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 30 с. м. до 12 год. въ полудне дня 31 марта: середна теплота була + 1·4° Ц., найвысша + 7·0° Ц. (вчера по полудни), найнизша — 2·6° Ц. нинѣ въ ночи. Барометеръ иде въ гору (761). Вѣтеръ буде полудневo захôдный, мѣрный, теплота пôднесе ся до + 6·0° Ц., небо буде переважно захмарене; погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 30 с. м.: пшениця 7·50 до 7·75; жито 6·— до 6·25; ячмѣнь 5·— до 5·25; овесъ 5·25 до 5·75; рѣпакъ 11·25 до 11·75; горохъ 6·50 до 9·50; вика 5·— до 5·25; насѣнє льняне 11·— до 11·50; бôбъ —·— до —·—, бобикъ —·— до —·—; гречка —·— до —·—; конюшина червона 66·— до 70·—; бѣла 75·— до 90·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 22·— до 24·—; анижь 37·— до 39·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 12·50 до 13·—.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Загребъ 31 марта. При тутешнôмъ університетѣ вôдкрыто катедру для угорского языка и літературы.

Берлинъ 31 марта. Выступленє Nordd. Allg. Ztg. противъ Францiѣ уважають тутъ за маневръ маючій на цѣли переперти ухвалу закона войскового. (Згадана ґазета домагає ся сатисфакціѣ вôдъ Францiѣ за напасть на родину якогось нѣмецкого журналіста).

Софія 31 марта. Кн. Фердинандъ болгарскій подужавъ вже зовсѣмъ.

Парижь 31 марта. Ходить чутка, що парляментъ має бути розвязаный.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

вôдтакъ однакожь пôдносивъ ся поволи, ажь въ 24-ôй годинѣ подôйшовъ до найвысшои лініѣ. Тôй стовпикъ, на котрôмъ стоявъ ангелъ, спочивавъ знову на корку, котрый плававъ на водѣ въ пôдставѣ. Въ мѣру того якъ прибувала вода въ пôдставѣ, пôдносивъ ся корокъ а зъ нимъ и ангелъ на стовпику въ гору. Коли вода пôдôйшла ажь по горѣшный берѣгъ посудины, то тамъ бувъ такій прилядъ, що она черезъ него выплывала, а корокъ зъ ангеломъ спадавъ знову ажь на спôдъ пôдъ перше колесо на стовпѣ. Вода спадала на колесо, нѣбы таке якъ ти, що въ млынѣ, обертало его и при помочи колѣсецъ крутило стовпъ, на котрôмъ колови лѣніѣ показували годины. Стовпъ тôй покрутивъ ся що дня трохи около своеѣ оси, ажь наконецъ въ 366 дняхъ, т. е. по роцѣ обернувъ ся разъ около своеи оси и стоявъ знову такъ само якъ зъ початку року. Тымъ способомъ мôгъ ангелъ що дня показувати докладно годины, хочь они не що дня були однаково довги. Водни годинники уживали ся ще въ 17 столѣтю хочь вже були выдумани теперѣшни наши годинники.

Неменше цѣкавый якъ подѣлъ дня на годины, бувъ и подѣлъ самыхъ годинъ. Въ 11 столѣтю дѣлено годины на 5 частей званыхъ „точками“ або „пунктами“, дальше на 10 мінутъ, 15 частей, 40 хвиль, 60 „остентъ“ и 22.560 „атомôвъ.“ Въ 13 столѣтю дѣлено день на 4 чверты (квадранты), квадрантъ на 6 годинъ, годину на 4 пункты, пунктъ на 10 хвиль, хвилю на 12 унцъ, а унцу на 47 мінутъ.

(Дальше буде).

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує и спродає

всякі эфекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадноѝ провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає:

$4\frac{1}{2}\%$ листы гіпотечнѝ.	4% пожичку пропінаційну галицку.
5% листы гіпотечнѝ преміованѝ.	5% „ „ буковиньску.
5% листы гіпотечнѝ безъ премій.	$4\frac{1}{2}\%$ пожичку угорскоѝ желѣзноѝ дороги державноѝ.
$4\frac{1}{2}\%$ листы Тов. кредитового еемс.	$4\frac{1}{2}\%$ пожичку пропінацийну угорску.
$4\frac{1}{2}\%$ листы Банку краєвого.	
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку краєву галицку.	

4% угорскѝ Облигаціи индемнизаційнѝ,

котрѝ то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купує и продає по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймає вôдъ Вп. купуючихъ всякѝ вильосованѝ, а вже платнѝ мѣсецевѝ паперы цѣннѝ, якъ також купоны за готôвку, безъ всѣлякоѝ провізіи, а противно замѣсцевѝ лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляє новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить. 8

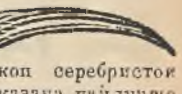
Л. І.-Патрахъ въ Стрыю

въ Галичинѣ

складъ машинъ, рôльничихъ знарядôвъ и кôстяноѝ муки.

Выключный складъ фабричный **КÔСЪ** зъ значкомъ „Оѣчкарня" для Австріи, Россіи, Нѣмеччины, Угоръ и Всходу.

Доброта нашихъ кôсъ до клепання зъ надъобыкновеннымъ гартомъ въ англійскоѝ серебристоѝ стали въ жолтою политурою, доказана наилучше великимъ отбытомъ въ цѣлôй державѣ.

За доброту косы, ручается; єсли бы однакоже котра не понравилась, а даже, єсли бы по 5—6 разовомъ клепаню добре не косила якъ вишемо, то приниимаємъ сю назадъ.

КОСЫ: довольно довгіи продаємо по цѣнѣ:

Довг.:	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105 цтм.
Цѣна:	1	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	1.60	1.70	1.80 кр.

Правдивѝ мармуровѝ каменѣ:

Довг.:	18	21	22 цтм.
Цѣна:	30	35	38 кр. за штуку.

Правдивѝ каменѣ 16 кр. Бабка зъ молоткомъ 1·20 кр.

Селяне котрѝ беруть 10 штукъ, одержать одну (11-тую) даромъ.

Можна такожь одержати: молотѣльню, сѣчкарню, млынки до ощещаня збôжа и прочѝ рôльничѝ предметы и на выплатъ до року; англійскѝ ножѣ до всѣхъ сѣчкарней.

TH,	CCH.	CSA
80,	1.40	1.50 кр.

Высылає ся сейчасъ за готôвку, або за послѣплатою. 1

Насердечнѣйша подяка.

Терпѣвъ емь вôдъ молоду на руптуру, котра была причиною, що бувъемь неспосôбный до войска, анѣ такожь до жадноѝ тяжшоѝ працѣ. Въ пôзнѣйшôмъ вѣцѣ хороба та дуже менѣ доскулювала; погôршаючи ся щоразъ бôльше и мимо того, що будучи заводовымъ цирулйкомъ, бачивъ я много подôбныхъ случаѝвъ, — то однакъ въ моимъ злôмъ станѣ неможливе було порадити. Дня 12 грудня 1892 р. заслабъ я въ ночи нагло такъ небезпечно, що житє моє було сумнѣве.

Тогды за порадою добрыхъ людей удавъ ся я до славнозвѣстного специялисты бандажиста П. М. Фрайліха, мешкаючого у Львовѣ при ул. Шпитальнôй ч. 4 а, въ просьбою о пораду, котрый сейчасъ тоижь ночи прибувъ, и посвятивши решту ночи зумѣвъ мене своєю зручностію и правдивою штукою вôдъ смерти выратувати, такъ що теперь есмь зовсѣмъ здоровъ.

Складаю проте найсердечнѣйшу подяку тому чесному и бѣглому въ своѝй штуцѣ мужеви зъ тымъ бажаньемъ, щобы єго Господь заховавъ якъ найдовшѝ лѣта для терплячоѝ людскости, котрый потрафить безъ болю и безъ операціи найтяжшѝй случаѣ руптуры выратовати, проте поручаю єго яко найзнаменитшого специялиста бандажиста всѣмъ терплячимъ.

Іосифъ Зацъ у Львовѣ.

40 („Импресса") Якосвѣдки *Израель Аль. Вольфъ Цоммеръ.*

12

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

$4\frac{1}{2}\%$ на рôкъ.

СТАРУ

житнѣвку, старку, ратафію, розолісы, лікеры, румы и т. п.

поручає

ц. к. упр. Рафінерія спірітусу, Фабрика руму, лікерôвъ и оцту

ЮЛІЯ МІКОЛЯША

у Львовѣ.

Складъ для мѣста Львова

ул. Коперніка ч. 9. 23

Лише чарка старои житнои горѣвки хоронить вôдъ простуды

БАЛАБАНОВКА

доровнує зовсѣмъ конякови.

Літеръ 90 кр.

поручає торговля 30

Кароля Балабана

у Львовѣ.

Бюро дневникôвъ и оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львовѣ

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонаментъ на всѣ дневники

по цѣнахъ оригінальныхъ.

Бюро оголошень и дневникôвъ

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневникôвъ

по цѣнахъ оригінальныхъ.

До

Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-y"

може лише се бюро анонсы приймати.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.